خبرها

دعوت به نافرمانی مدنی در سوریه

شخصیت‌های اصلی گروه‌های مخالف دولت سوریه از مردم سوریه خواستند تا با نافرمانی مدنی، «بشار اسد» رئیس‌جمهوری سوریه را اخراج کنند. خبرگزاری آسوشیتدپرس گزارش داد: «رهبران گروه‌های مخالف با توصیف رژیم اسد به عنوان یک رژیم سرکوبگر و فاسد قول دادند که دموکراسی را به سوریه بیاورند.» «عبدالحلیم خدام» معاون سابق رئیس‌جمهوری سوریه در کنفرانس اتحاد نیروهای مخالف اسد گفت: «مردم از دست دولت به تنگ آمده‌اند، معلوم است که آنها ترسیده‌اند. طرح‌ها این است که آنها را تشویق کنیم که از شر ترس رها شوند و نگران نباشند چون ارتش دخالت نخواهد کرد.» بنابر این گزارش دو تن از شخصیت‌های سرشناس مخالف رژیم بشار اسد در سوریه «عبدالحلیم خدام» معاون سابق رئیس‌جمهوری سوریه و «علی صدر بیانونی» رئیس گروه غیرقانونی اعلام شده اخوان‌المسلمین هستند. هر دو رهبر تبعیدی در ماه مارس پس از مدت‌ها اختلاف با هم متحد شدند و «جبهه نجات ملی سوریه» را تشکیل دادند. این دو که در کنفرانس خبری شانه به شانه هم ایستاده بودند اعلام کردند که به‌رغم اختلاف گذشته هم اکنون در راستای منافع سوریه متحد شده‌اند.

زنان در ارتش لیبریا

ایسنا: زنان در ارتش جدید لیبریا، اولین کشور آفریقایی که دارای رئیس‌جمهور زن است، خدمت خواهند کرد. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس سخنگوی نهاد دولتی ناظر بر تشکیل نیروهای مسلح که شامل نمایندگانی از سازمان ملل و آمریکا نیز می‌شود، گفت: «ارتش جدید لیبریا در شروع کار ۲۰۰۰ تن است که حدود ۴۰۰ تن از آن‌ها را زنان تشکیل می‌دهند.» ده‌ها تن از زنان مقابل یکی از پادگان‌های نظامی در مونرویا، پایتخت لیبریا، صف کشیدند. تعداد محدودی از زنان لیبریایی در گذشته به عضویت ارتش این کشور درآمده بودند اما جذب پرسنل زن برای ارتش جدید که از ژانویه آغاز می‌شود تنها برای مردان مجاز بوده است. در جریان چند دهه جنگ داخلی بسیاری از زنان لیبریایی توسط نظامیان و شبه‌نظامیان برای آشپزی یا حمل لوازم و وسایل به کار گرفته می‌شدند و برخی نیز از سوی فرماندهان برای سال‌ها به عنوان برده جنسی مورد سوءاستفاده قرار می‌گرفتند. مقامات لیبریایی می‌گویند: «جذب پرسنل زن در ارتش به عنوان بخشی از تلاش‌های کشور در راستای تضمین تساوی جنسیت در دوره ریاست جمهوری الن جانسون سیرلیف اولین رئیس‌جمهور زن در قاره آفریقا صورت می‌گیرد.»

رایس به الجزایر می‌رود

ایسنا: محمد بجاوی وزیر کشور در امور خارجه الجزایر در یک کنفرانس مطبوعاتی اعلام کرد که کاندولیزا رایس وزیر خارجه آمریکا قصد دارد به زودی به این کشور سفر کند. این سفر با هدف زمینه‌سازی جهت دیدار عبدالعزیز بوتفلیقه با جورج بوش رئیس‌جمهور آمریکا صورت می‌گیرد. وی هم‌چنین از پیشرفت روابط الجزایر و آمریکا طی پنج سال اخیر خبر داد و خاطرنشان کرد: «روابط دو کشور در دیدارهای اخیر بین مقامات آمریکایی و الجزایری در زمینه‌های مختلف سیاسی، نظامی و امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و علمی پیشرفت قابل ملاحظه‌ای داشته است.»

تقاضای اتحادیه آفریقا از آمریکا

بی‌بی‌سی: در سومالی واحدهای شبه‌نظامی اسلامگرایان سلطه خود را بر موگادیشو پایتخت کشور تقویت می‌کنند. در همین حال اتحادیه آفریقا از ایالات متحده خواست که تلاش خود را در جهت استقرار یک دولت قوی به کار اندازد. دنیس ساسو نگیسو رئیس اتحادیه اروپا که از واشینگتن دیدن می‌کند گفت که از جورج بوش رئیس جمهور آمریکا خواهش کرده است که به حمایت از فرماندهان محلی پایان دهد. فرماندهان محلی که در برابر نیروهای اسلامی ائتلافی سکولار تشکیل داده بودند، پس از چند هفته نبرد خونین از موگادیشو بیرون رانده شده‌اند. آمریکا حمایت عملی خود را از فرماندهان محلی تائید نکرده است. در این میان دولت سومالی که به شدت ناپایدار شده، خواهان مذاکره با نیروهای اسلامگرا شده است. این در حالی است که اسلامگرایان سومالی به «طرفداران محاکم شرعی» معروف هستند و گفته می‌شود که از حمایت مالی عربستان سعودی برخوردار هستند. دولت موقت سومالی که از حمایت نیروهای «ائتلاف ضدتروریسم» برخوردار است، از نظر واحدهای شبه‌نظامی اسلامگرایان دست نشانده ایالات متحده به شمار می‌رود.

مخالفت ترکیه با پیشنهاد اسرائیل

فارس: ترکیه با پیشنهاد اسرائیل برای نوسازی هواپیماهای اف ۴ این کشور مخالفت کرد. دولت ترکیه با رد پیشنهاد اسرائیل برای نوسازی ۴۸ فروند هواپیمای «اف ۴» این کشور، این برنامه را به سازمان ملی صنایع جنگی خود واگذار کرد. دولت ترکیه در حالی این تصمیم را گرفت که «احمد نجدت سزر» رئیس جمهور این کشور قصد دارد با سفر به تل‌آویو با «موشه کاتساو» رئیس و نیز «ایهود اولمرت» نخست‌وزیر این رژیم دیدار کند. دولت ترکیه اعلام کرد سازمان ملی صنایع جنگی سیستم‌های الکترونیک را نوسازی خواهد کرد و قابلیت‌های جنگی این هواپیماها را افزایش خواهد داد. منابع دیپلماتیک اهمیت این تصمیم دولت ترکیه را در همزمانی آن با تصمیم سزر برای سفر به اسرائیل می‌دانند.

درخواست کویت از متضرران جنگ با عراق

فارس: یک هیات کویتی از سه کشور همسایه عراق که به خاطر جنگ افروزی‌های صدام متضرر شده‌اند خواست مطالبات خود را مطرح کنند. به گزارش روزنامه سعودی الوطن این هیات از سه کشور متضرر از جنگ عراق که به ویژه در زمینه محیط‌زیست متحمل خسارت‌هایی شدند، برای سفر به کویت دعوت می‌کند. این روزنامه به نقل از منابع مسئول کویتی در هیات عمومی تعیین برآورد خسارت حمله به عراق نوشت: این هیات در حال تهیه طرحی است که بر اساس آن علاوه بر کویت کشورهای عربستان، ایران و سوریه که از حمله صدام به کویت از نظر زیست‌محیطی خسارت دیده‌اند، سپتامبر آینده در نشستی گردهم آیند. به گفته این منابع این نشست مطالبات مربوط به خسارت‌های وارده به محیط‌زیست این کشورها به ویژه مبالغی که از سوی کمیته سازمان ملل تعیین شده است را بررسی خواهد کرد.

با وجود شکست چپ‌گرایان در انتخابات ریاست جمهوری

چاوس هنوز در پرو نفوذ دارد

گروه بین‌الملل: آلن گارسیا رئیس‌جمهور منتخب پرو معتقد است که رای‌دهندگان کشورش در انتخابات ریاست جمهوری با رای خود این پیام صریح را به هوگو چاوس رئیس‌جمهور ونزوئلا دادند که در امور پرو دخالت نکند. اما با توجه به اینکه اولانتا هومالا ـ نامزد مغلوب این انتخابات و هم‌پیمان رئیس‌جمهور ونزوئلا – بزرگترین جناح سیاسی کنگره پرو را تحت کنترل دارد به نظر می‌رسد الگوهای بحث‌برانگیز برگرفته از سیاست‌های چپ‌گرایانه چاوس همچنان در این کشور برجای بماند. به گزارش آسوشیتدپرس، اکثریت رای‌دهندگان پرو با انتخاب آلن گارسیا ۵۷ ساله و بازگرداندن او به مسند قدرتی که ۱۶ سال پیش بر آن تکیه زده بود و عملکرد ناموفقی از خود به نمایش گذاشته بود، برنامه‌های چاوس برای گسترش نفوذ ونزوئلای ثروتمند از قبل نفت را ناکام گذاشتند. گارسیا که به مناسبت پیروزی خود در انتخابات سخنرانی می‌کرد یکشنبه شب در جمع هوادارانش گفت: «سرنوشت استقلال سرزمین ما در معرض خطر بود و از سوی امپریالیسم و سلطه‌طلبی مطلق مورد تهدید قرار گرفته بود. امپریالیسم صرفاً از درون قدرت‌های بزرگ جهان برنمی‌خیزد، بلکه حتی می‌تواند از سوی کشورهای تمامیت‌طلب در نزدیکی ما منشعب شود؛ کسانی که به دنبال استیلایافتن بر ما هستند و به این دلیل که ثروتمندند می‌خواهند ما را از مسیر خود منحرف سازند.»

کمیسیون ملی انتخاباتی پرو روز دوشنبه اعلام کرد که پس از شمارش ۹۲/۵ درصد آرای انتخابات ریاست جمهوری مشخص شده است که گارسیا، ۵۳/۲ درصد آرا را از آن خود کرده است و در مقابل، هومالا ۴۶/۸ درصد آرا را به خود اختصاص داده است. در چنین شرایطی، شاخص کل سهام بازارهای مالی افزایش ۲/۸۲ درصدی را نشان داد و سهم شرکت‌های معدن در این افزایش قابل ملاحظه بود. میرکو لاوئر تحلیلگر سیاسی معتقد است که پیروزی گارسیا حلقه کلیدی را که چاوس درصدد اتصال آن به زنجیر چپ‌گرایی در کشورهای حوزه سلسله جبال آند است، حذف می‌کند. با توجه به اینکه هومالا در گذشته به عنوان یک افسر عالی‌رتبه کشورش قیام نظامی علیه دولت را رهبری کرده، بسیاری از پرویی‌ها او را سیاستمداری غیرقابل پیش‌بینی و تهدیدی برای دموکراسی می‌دانند. مردم پرو آشکارا نگران به قدرت رسیدن متحد چاوس در کشورشان بودند. رئیس‌جمهور ونزوئلا پیش از این نفوذ خود را در بولیوی گسترش داده است، کشوری که در دسامبر گذشته شاهد پیروزی سرخپوستی به نام اوو مورالس بود. هومالا از مخالفان سیاست‌های آمریکا در زمینه ریشه‌کن کردن مزارع کاشت برگ‌های کوکا است. او می‌گوید این گیاه که در حقیقت ماده اولیه تولید کوکائین است منبع درآمد خوبی برای کشاورزان محسوب می‌شود. او همچنین مخالف معاهده تجارت آزاد میان پرو و آمریکا است و قول داده بود در صورت به قدرت رسیدن، نرخ مالیات شرکت‌های معدنی خارجی از جمله معدن بزرگ طلایی را که متعلق به سرمایه‌داران بزرگ آمریکایی است افزایش خواهد داد. او در آخرین روزهای مبارزات انتخاباتی‌اش گارسیا را به حمایت از امپریالیسم آمریکا متهم کرد. هومالا درست همانند اوو مورالس وعده داد هر سیاستمداری را که در فساد مالی دست داشته مجازات و ثروت کشور را به طور عادلانه میان اقشار فقیر سرخپوست توزیع خواهد کرد. با این وصف، توقف مسیری که چاوس آغاز کرده است هر چند در حرف بسیار ساده می‌نماید اما در عمل بسیار دشوار است. به رغم شکست هومالا در انتخابات ریاست جمهوری، پیام او بین مردم پرو انعکاس گسترده‌ای داشته است و همین امر می‌تواند مانع بزرگی بر سر راه ریاست جمهوری گارسیا باشد. حزب هومالا ۴۵ کرسی از کنگره ۱۲۰ عضوی پارلمان را در انتخابات روز ۹ آوریل به دست آورده است. او همچنین در انتخابات روز یکشنبه در ۱۴ ایالت از ۲۴ ایالت پرو حائز رای اکثریت شد و در واقع در محروم‌ترین مناطق کشور دارای پایگاه مردمی بسیار محکمی است. لاوئر معتقد است: «اولانتا هومالا به عنوان یک اپوزیسیون به ایفای نقش در برابر گارسیا خواهد پرداخت.» هومالا ۴۳ ساله وعده داده است که اجازه نخواهد داد شکستش باعث توقف تحولات و تغییرات اساسی در کشورش شود. او در جمع هوادارانش گفت: «ما توانسته‌ایم آگاهی و هوشیاری مردم پرو را بیدار کنیم. فقط ظرف مدت یک سال ما توانسته‌ایم جنبشی را پایه‌ریزی کنیم که نقشه سیاسی کشور را تغییر داده و برنامه‌های سیاسی جدیدی را به وجود آورده است. برنامه‌هایی که هدفشان اولویت دادن به مشکلات واقعی اکثریت خانواده‌های پرویی است.»

دنیس جلت سفیر سابق آمریکا در پرو می‌گوید که چاوس احتمالاً به تلاش‌های خود برای تاثیرگذاری بر جریانات پرو ادامه خواهد داد. او که مدیر برنامه‌های تحقیقاتی دانشگاه فلوریدا در آمریکای لاتین است می‌گوید: «چاوس هیچ‌گونه محدودیتی ندارد. او پول و جاه‌طلبی لازم را دارد. اگر تقلید را بالاترین شکل چاپلوسی قلمداد کنیم باید گفت اگر بتوانید مقلدانی برای خود ایجاد کنید تملق خود را گفته‌اید. به همین دلیل است که فکر می‌کنم آنچه که او سعی در انجامش دارد شیوه کارش را چه در ونزوئلا و چه در بولیوی و پرو در سایر جاها نشان می‌دهد.» دور دوم انتخابات ریاست‌جمهوری پرو روز یکشنبه در شرایطی برگزار شد که آمریکای لاتین صحنه رقابت برای استیلای ایدئولوژیکی دودسته جریان است. در یک‌سو سران چپ‌گرای میانه‌رو مانند رهبران برزیل و شیلی قرار دارند که از حامیان سیاست‌های بازار آزاد محسوب می‌شوند و در سوی دیگر پوپولیست‌ها و چپ‌گرایان و آمریکاستیزانی همانند چاوس و مورالس قرار گرفته‌اند که از گرایشات استبدادی نیز برخوردارند. پیروزی دوباره آلوارو اوریبه در انتخابات ریاست‌جمهوری کلمبیا، پیروزی بزرگی برای محافظه‌کاران بود. هم‌اکنون فیلیپه کالدرون نامزد محافظه‌کاران در انتخابات ریاست‌جمهوری مکزیک نیز با آندرس مانوئل لوپز اوبرادور چپ‌گرا برای رسیدن به مسند ریاست‌جمهوری در حال مبارزه است. چاوس در مورد پرو اعتمادبه‌نفس کامل داشت و به همین دلیل هم علاوه بر حمایت از هومالا به گارسیا نیز اهانت کرده و او را دزد حقیقت، عوام‌فریب و دروغگو می‌خواند. اما گارسیا مهارت به خرج داد و این انتخابات را به صحنه رفراندومی برای رد چاوس تبدیل کرد و هومالا را نیز دنباله‌رو بی‌چون و چرای این رئیس‌جمهور مستبد خواند.

گارسیا در سخنرانی پس از پیروزی خود گفت که چاوس باید بفهمد که مردم پرو به او و دخالت‌هایش نه گفته‌اند. آلخاندرو تولدو، رئیس‌جمهور در حال کناره‌گیری پرو نیز مخالف چاوس بود. دولت او در اجلاس وزرای خارجه کشورهای آمریکای لاتین در جمهوری دومینیکن برای شکایتی رسمی علیه دخالت‌های چاوس در انتخابات این کشور خواستار حمایت سایر کشورها شد. رابرت زولیک معاون وزیر خارجه آمریکا نیز در حاشیه اجلاس سالانه عمومی سازمان کشورهای قاره آمریکا (OAS) اعلام کرد که رای‌دهندگان پرو با رای خود به گارسیا در واقع به نامزد مورد حمایت چاوس نه گفتند. زولیک که به جای کاندولیزا رایس، وزیر خارجه آمریکا در این اجلاس شرکت کرده بود گفت به نظر می‌رسد گارسیا از گذشته درس گرفته است. او تاکید کرد که آمریکا به دنبال همکاری با گارسیا به عنوان رئیس‌جمهور منتخب پرو است. او گفت: «سیاست‌های وی که در مبارزات انتخاباتی مطرح شد نشان می‌دهد که او روشی متفاوت از دهه ۸۰ برگزیده است.» روز دوشنبه خورخه دل کاستیو دبیر اول حزب آپریستا، حزب متعلق به گارسیا گفت: «در آمریکای لاتین هیچ رهبری وجود نداشت که در مقابل هوگو چاوس بایستد، اما حالا یک کشور هست که این کار را کرده است.»

شرح عکس: اولانتا هومالا نامزد شکست‌خورده انتخابات پرو در کنار رئیس‌جمهور ونزوئلا

گزارش خبری

تظاهرات دانش‌آموزان شیلیایی

اولین آزمون خانم رئیس‌جمهور

گروه بین‌الملل: دومین دور اعتصاب‌های سراسری دانش‌آموزان و دانشجویان شیلیایی در اعتراض به اصلاحات آموزش در این کشور، با دخالت پلیس به خشونت کشیده شد. به گزارش خبرگزاری فرانسه در این تظاهرات میلیونی در شهر سانتیاگو دست‌کم ۲۶۶ نفر دستگیر و تعداد زیادی از جمله ۲۳ افسر پلیس مجروح شدند. دانش‌آموزان معترض با آتش زدن لاستیک خیابان‌ها را مسدود کردند و چندین مرکز تجاری را مورد حمله قرار دادند. اعتصاب اخیر دانش‌آموزان شیلیایی که در چند دهه اخیر بی‌سابقه بوده، نخستین بحران جدی در برابر دولت خانم «میشله باشلت» رئیس‌جمهور این کشور محسوب می‌شود که تنها سه ماه از زمامداری او می‌گذرد. پخش تصاویر تلویزیونی از برخورد خشونت‌آمیز پلیس با جوانان معترض، خشم خانواده‌ها را برانگیخت و باشلت را وادار ساخت تا رئیس پلیس ضدشورش را برکنار کند. دانش‌آموزان دبیرستان‌های دولتی شیلی خواستار رایگان شدن سرویس حمل‌ونقل و آزمون ورودی دانشگاه‌ها، افزایش تعداد آموزگاران و بازسازی ساختمان‌های مدارس شده‌اند. پس از دور اول اعتراض‌ها دولت واکنش نشان داد و برخی از خواسته‌های دانش‌آموزان از قبیل افزایش بودجه آموزش و پرورش و ارائه سرویس رایگان را برای برخی دانش‌آموزان کم‌بضاعت تصویب کرد. اما رهبران اعتصاب این اصلاحات را کافی ندانستند و اعلام کردند دولت مطالبات اساسی آنها را تامین نکرده است. دانش‌آموزان معترض خواستار بازنگری کلی در نظام آموزش کشور هستند و معتقدند نظام موجود باعث ایجاد شکاف عمیق میان مدارس خصوصی و دولتی شده است. با وجود آنکه سازمان‌دهندگان تظاهرات خواستار حفظ آرامش تظاهرکنندگان بودند، اما گروهی از معترضین دست به خشونت و غارت فروشگاه‌ها زدند. پلیس برای فرونشاندن آشوب از گاز اشک‌آور استفاده کرد. سازمان‌دهندگان اعتراضات اعلام کردند

بیش از یک میلیون دانش‌آموز و حامیان آنها در اعتصاب‌های اخیر شرکت کردند. مدارس دولتی در سرتاسر شیلی تعطیل بود و دانش‌آموزان حدود ۱۰۰ مدرسه در سانتیاگو و دیگر شهرهای اصلی را اشغال کردند. باشلت در جلسه هیات دولت برای بررسی بحران گفت: «لایحه‌ای را برای اصلاح قانون اساسی به کنگره ارائه خواهم کرد که در آن حقوق شهروندان برای استفاده مساوی از امکانات آموزشی لحاظ شود.»

دستور کرزی برای فعالیت نمایندگان در تعطیلات

روز گذشته پارلمان افغانستان تعطیلات ۴۵ روزه تابستانی خود را آغاز کرد. حامد کرزی رئیس‌جمهوری افغانستان در فرمانی به این مناسبت اعلام کرد که اعضای شورای ملی باید در جریان تعطیلات خود با مردم ولایات مختلف کشور از نزدیک دیدار کرده و مشکلات آنها را بررسی کنند. بر اساس این فرمان، اعضای پارلمان اجازه دارند از فرماندهان پلیس، مقامات اداری و نمایندگان دولتی در ولایات مختلف افغانستان در مورد کارهایی که انجام داده‌اند سئوال کنند. یونس قانونی رئیس مجلس نمایندگان افغانستان نیز گفت که اعضای مجلس مکلفند پس از پایان تعطیلات، گزارشی از مشاهدات خود به مجلس ارائه کنند. همچنین هنوز نامزدهایی برای هفت عضو دادگاه عالی افغانستان نیز که صلاحیت آنها از سوی مجلس نمایندگان رد شده بود، تعیین نشده‌اند. مجلس نمایندگان افغانستان اخیراً بحث امنیتی را نیز در دستور کار خود قرار داده بود که این بحث هم بدون نتیجه مانده و قبل از آغاز تعطیلات، تصمیم مشخصی در این مورد گرفته نشده است. با این حال، به نظر می‌رسد تاکید بر بررسی وضعیت زندگی مردم از سوی اعضای پارلمان در جریان تعطیلات تابستانی، در واکنش به نگرانی‌های امنیتی و آنچه نارضایتی مردم از برنامه‌های جاری خوانده می‌شود، صورت گرفته است. قانونی درخواست کرد که اعضای پارلمان افغانستان در دیدار با مردم ولایات مختلف، پیام کرزی مبنی بر افزایش همکاری با دولت را به آنها برسانند.

■ حمله انتحاری به سربازان آمریکایی

نیروهای آمریکایی در جنوب شرق افغانستان، هدف یک حمله انتحاری با خودرو بمب‌گذاری شده قرار گرفتند. منابع دولتی می‌گویند که در اثر این حمله دو سرباز آمریکایی زخمی شده‌اند ولی کسی کشته نشده است. مقامات محلی بار دیگر پاکستان را به سازماندهی حملات انتحاری در افغانستان متهم کردند. فردی که گفته از سوی طالبان سخن می‌گوید، مسئولیت این حمله را به عهده گرفته و گفته که حمله از سوی یک افغان انجام شده است. مقامات در جنوب افغانستان معمولاً تصور می‌کنند که این حملات کار چچنی‌ها و عرب‌ها است. در این حمله، فرد بمب‌گذار کشته شده است. در ولایت خوست که هم‌مرز با پاکستان است، فعالیت‌های زیادی از سوی طالبان دیده می‌شود. هدف بیشتر حملات انتحاری در افغانستان، سربازان آمریکایی است.

آلبرایت: مسلماً در حال پیروز شدن در عراق نیستیم

فارس: مادلین آلبرایت که برای معرفی کتاب جدید خود با عنوان «قدرت و قدرتمند» به برلین سفر کرده است، با مجله آلمانی اشپیگل مصاحبه‌ای انجام داده است که متن کامل آن را در ادامه می‌خوانید.

■ ■ ■

■ خانم آلبرایت وجهه آمریکا در جهان اکنون چندان خوب نیست، شرایط به ویژه در عراق بسیار بد است، این کشور در آستانه جنگ داخلی قرار گرفته است و اکنون نیز رسوایی جدیدی درباره کشتار توسط نیروهای آمریکایی در شهر حدیثه مطرح شده است. آیا خوشحال نیستید که اکنون وزیر امورخارجه آمریکا نیستید؟

احساس مبهمی است. واقعاً اگر دموکرات‌ها در قدرت بودند شرایط به این بدی نبود. از سوی دیگر کمی باعث آرامش است که با این مسائل سر و کار نداریم. اگر واقعاً به سیاست خارجی کشور خود اهمیت بدهید و مدت زیادی مسئولیت آن را بر عهده داشته باشید، اکنون مواجه شدن با این سئوال که چقدر طول خواهد کشید تا آمریکا وجهه خود را در جهان به دست آورد بسیار دشوار خواهد بود. متاسفم که این کار مدت‌ها طول خواهد کشید. بازگرداندن آبروی کشورها بسیار دشوار است.

■ شما در کتابتان با عنوان «قدرت و قدرتمند: واکنش به آمریکا، خداوند و امور جهان» گفته‌اید که پیش از این اهمیت مذهب را در سیاست خارجی کم می‌دانستید. آیا دولت بوش توانسته است درک بهتری از کاربرد اعتقاد مذهبی در سیاست خارجی ایجاد کند؟

آنها مسلماً می‌دانند که مذهب نیز نقش خود را دارد. آیا آنها همان کارهای پیشنهادی من مبنی بر حضور رهبران مذهبی در قالب منابع مذاکرات را انجام می‌دهند؟ من چنین احساسی ندارم. مسئولان امورخارجه اکنون باید گزارشی را درباره آنچه در این کشور درباره مسائل مذهبی اتفاق می‌افتد، بنویسند. حساسیت آشکاری درباره کاربرد مسائل مذهبی توسط افراد ایجاد شده است.

■ اگر یک کشور خارجی گزارشی را درباره اهمیت مذهب در سیاست آمریکا بنویسد، چه چیزی خواهد گفت؟

بسیار آشکار خواهند گفت که آمریکا کشوری بسیار مذهبی است. در این گزارش جدایی کلیسا و دولت بخشی از اصول ما خواهد بود اما درک آن در واقعیت دشوار است زیرا روی پول ما نوشته شده است «ما به خدا اطمینان داریم» و تمامی روسای جمهور نیز می‌گویند «رحمت خداوند شامل آمریکا شود».

■ غالباً رئیس‌جمهور بوش را به عنوان یک بنیادگرا توصیف می‌کنند، آیا شما با این توصیف موافقید؟

من با عباراتی مانند بنیادگرا، افراطی، رادیکال و غیره مشکل دارم. اینها صفات بسیار دشواری هستند. رئیس‌جمهور بوش مردی بسیار مذهبی است. دیدگاه او با کارتر و کلینتون بسیار متفاوت است.

■ وقتی به مسئله سیاست خارجی آمریکا در حال حاضر می‌رسیم، همه نظرها متوجه عراق می‌شود. دولت بوش بارها گفته است اشغال عراق بخشی از جنگ علیه تروریسم بوده اما آیا آمریکا در حال شکست خوردن در جنگ علیه تروریسم است؟

ما مسلماً رو به پیروزی نیستیم. حتی دونالد رامسفلد وزیر دفاع آمریکا نیز اذعان کرده است معیاری وجود ندارد که کاملاً مشخص کنیم آیا به اندازه‌ای که تروریست تولید می‌کنیم، به همان اندازه دستگیر کرده یا می‌کشیم. کسانی که دستگیر شده‌اند و مخفیگاه‌هایی که کشف شده‌اند بسیار کم است و عراق به محلی بسیار مناسب برای هر کسی که از آمریکا متنفر است، تبدیل شده است.

■ مسئله بدتر آنکه در افغانستان نیز خشونت‌ها رو به افزایش است. رونالد نومان سفیر آمریکا در افغانستان اخیراً هشدار داده است این کشور ممکن است «تابستان خونینی» را پشت سر بگذارد.

آنچه در هفته‌های اخیر در افغانستان اتفاق افتاد بسیار بد بود. این اثباتی بر همان نکته‌ای است که بسیاری از ما به آن اشاره کرده‌ایم – که جنگ عراق یک انتخاب بود نه یک ضرورت. ما باید بسیار مراقب اتفاقات در افغانستان می‌بودیم، این کار هرگز به پایان نرسید. حامد کرزی رئیس‌جمهور افغانستان فرد فوق‌العاده‌ای است اما از نظر میزان کنترل بر کشور، چیزی در حدود شهردار کابل است. با حرکت به عراق ما واقعاً کار خود را به اندازه کافی در افغانستان انجام نداده بودیم و اکنون در هر دو منطقه مشکل داریم.

■ آیا فکر می‌کنید اشغال عراق اقدام اشتباهی بود؟

زمانی که من سفیر آمریکا در سازمان ملل و سپس وزیر امورخارجه بودم، ما تقریباً هر روزه درباره عراق گفت‌وگو می‌کردیم. من دقیقاً همان چیزهایی را درباره صدام می‌گفتم که جورج بوش گفته است. من معتقد بودم در آن کشور تسلیحات کشتار جمعی وجود داشت. اما معتقد نبودم این تسلیحات تهدیدی فوری باشد. ما آنها را تحریم کرده بودیم و منطقه پرواز ممنوع را به شدت بمباران می‌کردیم. به نظر من ما صدام را در منگنه قرار داده بودیم. به همین دلیل من دلیل اشغال در زمان کنونی را درک نمی‌کنم. دو جلسه پرسش و پاسخ در پنتاگون برگزار شد و زمانی که من درباره جدول زمانی انتقال قدرت از نیروهای ائتلاف به نیروهای عراقی پرسیدم، آنها هیچ جوابی نداشتند. زمانی که درباره طرح احتمالی برای استفاده از سازمان‌های بین‌المللی پرسیدم، آنها گفتند خیر. این عملیات واقعاً با نقشه بسیار بدی انجام شده بود.

■ افراد بیشتری در آمریکا می‌گویند زمان آن رسیده است که جلوی ضرر را بگیریم و از عراق خارج شویم. اگر شما بودید چه می‌کردید؟

نظر خوبی نیست که تاریخ دقیقی مشخص کنیم. ما این کار را در بوسنی انجام دادیم. ما اعلام کردیم در یک سال از آنجا خارج می‌شویم و وقتی آنها نتوانستند این ضرب‌الاجل را رعایت کنند، توانایی ما تضعیف شد. ما باید از نظراتی پیروی کنیم که بدون تعیین تاریخی دقیق از عراق خارج شویم، اما با گذشت هر روز این زمان باید نزدیکتر شود و نه آنکه دورتر شود. در مجموع ارتش آمریکا کار چشمگیری انجام داده است. اما کسانی وجود دارند که می‌گویند این شرایط بر روان سربازان تاثیر می‌گذارد و به همین دلیل امکان اتفاقاتی مانند حدیثه به وجود می‌آید.

■ آیا هرچه جنگ بیشتر طول بکشد، احتمال تکرار حوادثی مانند حدیثه بیشتر می‌شود؟

روانشناس نیستم اما ظاهراً این گونه است.

■ آیا شباهتی میان مباحث کنونی درباره ایران و لفاظی‌های منجر به جنگ عراق می‌بینید؟

خیر نمی‌بینم. من واقعاً فکر نمی‌کنم کسانی در داخل دولت (آمریکا) باشند که به دنبال جنگ با ایران باشند. با دانستن آنچه در عراق اتفاق می‌افتد و دانستن اینکه نیروهای ما تا چه حد پراکنده هستند، و سپس با توجه به آنکه تاسیسات هسته‌ای ایران تا چه حد پراکنده است، من تصور نمی‌کنم کسی در دولت عقیده داشته باشد جنگ راه حل ساده‌ای است.

■ جورج بوش، رئیس‌جمهور آمریکا اخیراً پیشنهاد مذاکره مستقیم با ایران را مطرح کرد که ایران شرط‌های آن را رد کرد. به نظر می‌رسد شرایط به بازی موش و گربه تبدیل شده باشد.

به نظر نمی‌رسد هیچ‌کدام از طرفین بدانند به کجا می‌روند.

■ آیا راهی واقعی برای جلوگیری از دستیابی ایران به بمب هسته‌ای وجود دارد و یا ما باید به این ایده عادت کنیم که محمود احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور ایران به تدریج به آنچه می‌خواهد، خواهد رسید؟

تقریباً همه می‌گویند باید به ایران اجازه دهیم به بمب هسته‌ای دست پیدا کند. اکنون مسئله میان یک برنامه غنی‌سازی تحقیقاتی و یا برنامه غنی‌سازی صنعتی است. آمریکا نمی‌خواهد هیچ چیزی را بپذیرد، اروپایی‌ها حاضرند برنامه تحقیقاتی را بپذیرند و روس‌ها حتی حاضرند برنامه صنعتی را بپذیرند.

■ شما طرفدار کدام یک هستید؟

من ترجیح می‌دادم آنها هیچ چیزی نداشته باشند اما این کار بسیار دشوار است زیرا آنها عضو پیمان منع گسترش تسلیحات هسته‌ای هستند. بسیار دشوار است که بگوییم آنها نمی‌توانند برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای داشته باشند. موضوع اصلی که در پیمان منع گسترش بود از بین رفته است. خلع سلاح کافی میان کشورهایی که تسلیحات هسته‌ای دارند، آنطور که در این پیمان خواسته شده است انجام نشد. امروزه نیز صحبت از نسل جدیدی از بتون‌شکن‌های هسته‌ای در آمریکا مطرح است.

■ گرهارد شرودر صدراعظم سابق آلمان اخیراً خواستار پایان تحریم دولت حماس در مناطق فلسطینی شده است. آیا شما موافقید؟

خیر من موافق نیستم. ما قانونی داریم که بر اساس آن کسی نمی‌تواند با حماس مذاکره کند. آنچه باید اتفاق بیفتد این است که کمک به مردم فلسطین از طریق سازمان‌های غیردولتی یا سازمان ملل انجام شود. حماس واقعاً باید میان حمایت از خشونت و روش‌های دموکراتیک یکی را انتخاب کند. اما من واقعاً از نبود کمک به مردم فلسطین ناراحتم زیرا ایجاد آشوب می‌کند. اگر من اکنون وزیر امورخارجه آمریکا بودم به دنبال راهی بودم تا تعریف کمک‌های بشردوستانه را گسترش داده و فعالیت بیشتری انجام دهم.